Кароль пачуццёвай лірыкі

Хтосьці шукае ў песні сучасныя аванґардныя аранжыроўкі або вытанчаныя адценні гуку, а хтосьці не абыходзіць увагай простыя душэўныя шчыраванні, калі самому хочацца ўзяць у рукі ґітару ды раздзяліць з аўтарам імгненні светлых пачуццяў. Гаворка, вядома ж, пра бардаўскую песню, у межах якой Эдуард Акулін стаў прызнаным каралём пачуццёвай лірыкі.

Сваю песенную творчасць бард пачынаў у жорсткія і мройныя 80-я гады, калі душа прагла пераўтварэнняў, але не мела ніякіх шанцаў урэчаісніць іх у жыцці: пра кружэлкі, тэлезапісы, радыёпрэзентацыі можна было толькі марыць... Песні бардаў гучалі на маґнітафонах, падчас кватэрнікаў ды турыстычных вандровак. Але напачатку 90-х гадоў нарэшце з'явіліся фірменныя магнітальбомы бардаў, на якіх сярод першых у Беларусі быў і Эдуард Акулін.

А праз дзесяць гадоў, калі жанр бардаўскай песні захапіў прамысловыя тыражы кампакт-дыскаў, Эдуард Акулін засеў за працу ў студыі, каб у сур'ёзным лічбавым фармаце па-новаму ўвасобіць свае песенныя шэдэўры. Так нарадзіўся паўнафарматны альбом «Напачатку была Песьня», выдадзены ў 2003-м годзе айчыннай фірмай гуказапісу «Vigma».

Гэта быў уласны погляд на сваю песенную творчасць, але па-свойму ацанілі песні Эдуарда Акуліна і ягоныя слухачы, з якіх паспелі вырасці й сапраўдныя адмыслоўцы шоўбізу. Канцэртна-выдавецкі менеджар Віталь Супрановіч не раз прызнаваўся, што выхоўваўся на песнях Акуліна, таму даўно марыў падарыць бе-

ларускаму слухачу непадробную атмасферу бардаўскіх запісаў 80-х гадоў. Ён заахвоціў айчынных адмыслоўцаў саўндпрадзюсінґу залічбаваць аналаґавыя архівы беларускай бардаўскай песні. Так у 2007-м годзе з'явіўся на «БМАgroup» канцэптуальны збор Эдуарда Акуліна «Песьні залатой Крывіі», куды трапілі поўныя версіі касетных альбомаў «Мая Крывія» (1992) і «Як яна і я...» (1997) з ґрунтоўным аналітычным артыкулам музычнага крытыка Анатоля Мяльґуя. Гэта выданне ў сваім родзе — унікальнае, бо на адным альбоме захаваны і чысты пранікнёны голас юнага спевака, і ўпэўнены драйвовы тэмбр мацёрага аксакала жанру. Вось чаму гэта кружэлка імгненна разышлася сярод прыхільнікаў аўтарaскай песні.

Што ж нясе слухачу 3-і рэліз знакамітага паэта і папулярнага барда? Натуральна, песенны досвед двух папярэдніх альбомаў. І хоць тут усё новае, раней невыдаванае, але айчынны слухач паспеў падсесці праз шматлікія канцэртныя выступы аўтара і на патрыятычны гімн «Янка Купала», і на пранікнёную оду «Мама», і на трагічную сагу «Журба» на словы Анатоля Сыса... А пакаленне 80-90-х з захапленнем прыгадае меґа-хіт таго часу «Памятаю, як ты...», згублены ў вірах гомельскага перыяду творчасці барда. Усе яго ведалі тады як Едруся Акуліна, а ўся Беларусь прызнавалася ў каханні словамі ягоных песень... Што гэта дало? Запытайце Янку, Вераса, Адася, Альдону ды іншых нашчадкаў адраджэнскага пакалення. У іх жыве Беларусь!

Вітаўт МАРТЫНЕНКА,
музычны крытык

Памятаю, як ты…

Am Dm E Am
Памятаю, як ты ціха шаптала: — Любы…
Am Dm Gm C
Памятаю, як ты несла насустрач губы…
Am Dm Gm C
Памятаю, як ты не адхінала рукі.
Am Dm E Am
Памятаю тае музыкі ціхай гукі.

Прыпеў:

Dm Gm C Am
Покуль буду — буду помніць.
Am Dm Gm C
Тую поўню не забуду…
Dm Gm C Am
Покуль буду — буду помніць.
A7 Am
Родны Гомель не забуду!

Памятаю, як дождж ліўся нібыта з лубу.
Памятаю, як ты стала маёю згубай.
Памятаю тваіх воч звар'яцелых пустач.
Памятаю, як ты несла сябе насустрач…

Прыпеў.

Залатая мая

Am Dm
На ускраіне небакраю
Gm C
не карай мяне нематой…
Am Dm
Залатая мая, святая,
Gm C
ля самоты маёй пастой.
Am Dm
Аддаю табе ўсё, што маю,
Gm C E
нават тое, што іншым даў…
Am Dm
Залатая мая, святая,
Gm C
я нікога так не кахаў.

Адрываючы, абдымаю…
не цалуючы, вочы п'ю.
Залатая, мая святая,
я знікаю ў журбу тваю…

Прыгубіўшы слязу адчаю,
не ўяўляю куды ляцець?..
Залатая мая, святая, —
залацей за жыццё і смерць!

Янка Купала

Am Dm   Gm   C
Запытайся у родных нябёс,
Am   Dm   Gm   C
у анёлаў, што спяць на аблоках,
Dm   Gm   C
беларускі хто выплакаў лёс,
Dm   Gm   C
хто пражыў і памёр так высока.

Прыпеў:

Dm   Gm   C   E
Многа ці мала дзён мінавала,
Dm   Gm   C
гаснуць Знічы на вадзе...
Am   Dm   Gm C
Янка Купала, Янка Купала,
Am   Dm   E
Янка Купала ідзе!

Углядзіся у вочы Хрыста
і у кроў на святой Плашчаніцы —
гэта час Беларусі настаў —
час змагацца, кахаць і маліцца.

Прыпеў.

Адгукніся таму, хто сказаў,
што жыве Беларусь і не згіне,
той, хто з восьмага неба упаў,
каб прачнуцца у вольнай краіне.

Прыпеў.

На шпілі званіцы…

(Паводле Біруты Янушкайтэ)

C   Am   Dm
Д’ябал на шпілі званіцы
Gm   C   E
танчыць ад страху, бо
C   Am   Dm
ў неба ляцяць малітвы,
Gm   C
крэслячы лёс яго.
Д’ябал на шпілі званіцы
цэлую ноч не спіць.
Свечкі слязой грамнічнай
вечнасць пад ім гарыць…

Прыпеў:

Am   Dm
Так вось яно і йдзе
Gm   C
жыццё на шпілі званіцы:
Am   Dm   Gm
Госпад душу вядзе,
C   E   C
а д’ябал нам толькі сніцца…

Д’ябал на шпілі званіцы
танчыць яшчэ й таму,
вечнасці звон казычыць
собіць хвастом яму…

Прыпеў.

Ангел на шпілі званіцы
танчыць без страху, бо
ў неба ляцяць малітвы,
доўжачы век яго…

Прыпеў.

Журба

(Словы Анатоля Сыса)

Am Dm Gm C
Я трапіў у сіло журбы
Am Dm C
і сам у гэтым вінаваты.
Am Dm Gm
А быў, яшчэ учора быў
C Am E
на радасць і сяброў багаты.

Прыпеў:

Am Dm Gm C
Адкуль, адкуль прыйшло яно?
Am Dm Gm C
Калі з граху, дык грэх мой — шчасце!
Am Dm Gm C
Я сам, я сам прыдбаў яго
Am E
Гай-ворана віновай масці.

Я мог бы разарваць сіло.
Я мог бы, ды баяўся болю.
Яно ж да сэрца прырасло,
як роздум мой прырос да столі…

Прыпеў.

Я адну цябе кахаю…

Am Dm Gm C
Зоркі ў небе расцвітаюць…
Am Dm Gm C
Вочы з воч пяшчоту п'юць.
AmDm Gm C
Я адну цябе чакаю,
AmDm Gm C
я адну цябе кахаю,
Am Dm E
я адну цябе люблю.

Знічкі ў росах дагараюць.
Вусны з вуснаў слодыч п'юць.
Я адну цябе чакаю,
я адну цябе кахаю,
я адну цябе люблю…

Дні мае, як дым згараюць…
Я услед ім прапяю:
што адну цябе чакаю,
што адну цябе кахаю,
што адну цябе люблю…

Зоркі ў небе расцвітаюць…
Знічкі ў росах дагараюць…
Дні мае, як дым знікаюць…
Я адну цябе люблю!

Акопы, 1993 г.

Вільня, 2011 г.

Чырвоны касцёл, 1998 г.

«Беларуская хатка», 1997 г.

Нарач, 2010 г.

Вейцбарг (Польшча), 2009 г.

Рамуліна (Сербія), 2010 г.

Вейцбарг (Польшча), 2010 г.

Жанчына

Am Dm E Am
Жанчына — сасуд без дна...
Am Dm E Am
Дакладней — Сусвет сусветаў.
Am Dm Gm C
Сам Бог у яго віна
Am Dm E Am
наліў, каб натхняць паэтаў.

Заблудзяцца ночы ў днях
у пошуках апахмелкі…
Жанчына — сасуд без дна
для тых, хто душой нямелкі.

Жанчына — сасуд без дна.
Дакладней — Сусвет сусветаў.
Сам Бог у яго віна
наліў, каб натхняць паэтаў…

Камусьці — фрагмент рабра,
узноўлены для Адама...
А мне — акіян святла —
Каханая, Муза, Мама.

Мама

Am Dm Gm C
Час прыйшоў за грахі вініцца.
Am Dm Gm C
Памяць паліць гады натло.
Am Dm Gm C
Ды часцей стала мама сніцца,
Dm E Am
не сама, а яе святло.
Мне на гэта святло маліцца,
покуль будзе мой шлях відзён.
Мама, імя тваё свяціцца
хай ад сёння да скону дзён.

Прыпеў:

Dm Gm C Am
— Мама, мама!
Dm E Am
Ніжай твае з кожным днём нада мной нябёсы.
Dm Gm C Am
— Мама, мама!
Dm E Am
Як Магдалена, ты стала сястрой Хрыста.
Dm Gm C Am
— Мама, мама!
Dm E Am
Ты мне даруй, дарагая, і боль і слёзы…
Dm Gm C Am
— Мама, мама!
Dm E Am
Клічу цябе, ды маўчыць у адказ зіма…

Ведаю, мама, мяне ты заўжды любіла.
Ды не пачула ніколі пяшчотных слоў…
Рукі твае абдымаюць мяне, як крылы,
Вочы твае — залатое нябёс святло…

Грэх

Am E   Am
Стаючы паміж дзвюх дарогаў,
Am   E   Am
выбіраю не рай, а грэх…
Dm   Gm   C
Я прашу даравання ў Бога,
Dm   E
толькі бачу вочы твае…

Ночы ў сноў адняла трывога.
перарваўся анёльскі спеў.
Я прашу даравання ў Бога,
толькі бачу вусны твае…

Праклінаючы ў думках злога,
у пустой, як душа, царкве,
я прашу даравання ў Бога,
толькі бачу рукі твае…

Прынікаючы да нічога,
у сляпой, як Сусвет, журбе,
Я прашу даравання ў Бога,
я прашу даравацъ… цябе.

Позна

Am Dm Gm C
Восеньскі праспект. Лісцяў жоўты плед
Am Dm E
на азяблых клёнах дагарае…
Am Dm Gm C
Восеньскі праспект. Памяці канспект
Dm E Am
нам перапісаць не выпадае…

Прыпеў:

Dm Gm C E Am
Позна! Цябе сустрэў на шляху.
Dm Gm C E Am
Позна! Жыць, як раней, не магу…
Dm Gm C E Am
Позна! Нам крылы Бог падарыў.
Dm E Am
Позна! Вучыцца лётаць без крыл…

Восеньскі сюжэт. Муза і паэт.
І дажджы размылі небапросінь.
Восеньскі сюжэт. Памяці каспект
нам перапісаць не удалося…

Прыпеў.

Позна! Вятры услед нам крычаць.
Позна! Вучыцца ў восень кахаць…
Позна! Нам крылы Бог падарыў.
Позна! Ды не магу жыць без крыл!

Малітва воч

Am Dm E Am
Я столькі год адзін блукаў,
Am Dm GM C
я столькі год цябе шукаў,
E Dm E
Не жыў марудна паміраў да звання…
Am Dm Gm
Як безнадзейны пілігрым,
C Am Dm E
як ссірацелы ў небе дым,
Am Dm E Am
я столькі год чакаў твайго кахання..

Прыпеў:

Am Dm Gm C
Захоплены начной імшой,
Am Dm Gm C
у храм кахання я прыйшоў,
Am Dm E Am
на светлыню вачэй тваіх малюся…
Am Dm Gm C
Захоплены начной імшой,
Am Dm E
тваёй я дыхаю душой,
Dm E Am
сваёй душой з табою я дзялюся…

А ты прыйшла, як першы дзень,
а ты прыйшла, як светлы цень,
а ты сышла з заплаканых нябёсаў.
Багіняй юнай Харасва,
Анёлам чыстага Раства,
а ты прыйшла, каб стацца маім лёсам.

Прыпеў.

Паходная

Dm Gm C E
Выпраўлялі нас матулі на смяротны бой…
Dm Gm C Dm E
Бралі мы мушкеты, кулі у паход з сабой.
Dm Gm C Dm E A7
Ды пакуль у росным лузе пасвіцца мой конь,
Dm Gm C Dm E Am
ты цалуй мяне у вусны, ты цалуй у скронь.

Рэфрэн:

Dm Am Dm E
Выпраўлялі, выпраўлялі, выпраўлялі нас!
Dm C E Am
Забівалі , забівалі, забівалі нас!

Выпраўлялі нас матулі на чужын-зямлю.
Хто ад шаблі, хто ад кулі знойдзе смерць сваю…
Пыл з дарогай у хаўрусе, а з падковай конь…
Ты цалуй мяне у вусны, ты цалуй у скронь.

Рэфрэн.

Выпраўлялі нас матулі бараніць свой край.
Хоць ад шаблі, хоць ад кулі цяжка паміраць…
Калі ж дасць мне Бог вярнуся на Радзіму я,
пацалуй мяне у вусны, любая мая!

Рэфрэн.

Птах

Am Dm Gm C
Над неабсяжным краем, у глыбіні нябёс
Am Dm E Am
Птах залаты лунае, як беларускі Лёс.
Am Dm Gm C
Над Белавежскай пушчай і над тваім жытлом
Am Dm E Dm E
Птах непакорны кружыць хіжым вятрам на зло…

Прыпеў:

Am Dm
Гэта не ўмёр Купала,
Gm C
гэта жывы Максім.
Am Dm
Гэта ў душу запала
E A7 DmE
Слова з былых часін…
Am Dm
Па-над забраным краем
Gm C E
песня Любві плыве.
Am Dm
Птах залаты лунае,
E Am
а Беларусь жыве!

І хай шалее зграя.
Сэрца на часткі рве…
Птах залаты лунае,
песня Любві плыве.
Па-над забраным краем
песня Любві плыве.
Птах залаты лунае,
а Беларусь жыве!

бeражы лес – чытай кнігі на
ĸamunikat.org
ĸamunikat.org
Беларуская Інтэрнэт-Бібліятэка
10 000 КНІГАЎ, ГАЗЭТАЎ І ЧАСОПІСАЎ • РАЗМОВЫ ПРА КУЛЬТУРУ І ЛІТАРАТУРНЫЯ РАДЫЁПЕРАДАЧЫ • НАВІНКІ ВЫДАВЕЦКАГА РЫНКУ